

A szegedi lakásnyomor.

— A lakbérleti bizottság elnökének nyilatkozata a lakásinség okáról. —

(Saját tudósítónktól.) A Délmagyarország csütörtöki számában panaszos levelet közölt arról, hogy miképpen játszik ki egyes szegedi háziurak a háborús lakbérleti rendeletnek azt a tiltó intézkedését, amelynek értelmében a háboru ideje alatt lakónak fölmondani csak nagyon kivételes, meghatározott esetekben szabad. A háztulajdonos egyszerűen előveszi a rendelkezésére álló szekatura-arsenált, melynek — különösen a Nagyköruton kívül — sokan féltelmes mértékben tulajdonosai és a szegény lakó végül mégis csak kifogy a türelemből, végül mégis csak fölbomlanak az idegei. És a jó háziurak markukba röhögve örülnek győzelmüknek, amelynek az árát a kivézált lakó után következő partáj adja meg.

A panaszolt esettel kapcsolatosan fölkerestük Somlyódy István táblabíró, a szegedi lakbérleti bizottságok elnökét és kérdést intéztünk hozzá: nyilatkozzék általánosságban a háziurak visszaélési módjáról s azokról az eszközökről, amelyeket a lakó használhat ilyen esetekben házigazdájával szemben. A nyilatkozat, amely nagyon érdekes adatokat tartalmaz nemcsak a visszaélésekről, de a lakáshiány okairól is, a következő:

— Azzal az esettel, amely a Délmagyarország csütörtöki számában megjelent, éppen mostanában foglalkozom. Természetes, hogy erről nem nyilatkozom, de általánosságban elmondhatok annyit, hogy nagyon sok esetben tényleg tapasztaltam ilyen dolgokat. — Sajnos, a háziurak kevés kivétellel tényleg azon igyekeznek, hogy lakóikat kivékszálják a lakásokból, miután most fölmondani és házbért emelni nem lehet, míg új lakóval szemben már nem áll fönn ez a korlátozás. Viszont tény az is, hogy a lakók egy része is idegesebb, türelmetlenebb a háborús állapotok következtében.

— Ha olyan esetekkel találkozom, mint amilyen a panaszolt eset is, mindig a lakó javára történik a döntés. Bizonyítani könnyű, hogy a veszekedéseknek a kivékszállás a célja. Ha a házigazda kezd és ezt többször ismétli, nagyon nyilvánvaló a veszekedések tendenciája...

— Viszont védelmet találhat a lakó a rendőrségnél és a büntetőjárásbírósnál a sértések ellen. Ha tudomásomra jut, hogy a házigazda ilyen tendenciával üzi sértéseit, a büntető ügyekben is elrendelem a soron-

kivüliséget, ami az egész büntetőügy gyorsabb folyását idézi elő. Így hamarabb juthat védelemhez az üldözött, mint jutra egyébként.

— Általában a lakbérleti bizottság a legérélyesebben állást foglal azok ellen a háziurak ellen, akik csak azért üldözik lakóikat, hogy egy másíknak drágábbért adhassák ki lakásukat és a vitás kérdéseket a legnagyobb méltányossággal úgy intézi, hogy mind a két félre nézve az emberileg lehető legigazságosabb legyen. Így például ha az egyik félnek nincs lakása és azért nem akar kiköltözködni, úgy a két család összeköltözését rendeljük el mindazokban az esetekben, amikor férőhely van, ha szükösen is és az erkölcsiség veszélyeztetése nélkül megtehetjük ezt. Ha aztán egyáltalán nincs lakás, a polgármester irtól kérünk szükséglakást az illetőnek s a polgármester ur tényleg a legnagyobb készséggel rendelkezésére is áll mindig az illetőknek, amikor csak teheti. Nagyon jó volna azonban, ha a város vezetősége a katonai hatósággal egyetértőleg szükség-barrakokat építtetne, amik egyszerre megoldanák átmenetileg a legégetőbb kérdéseket.

— Tuniillik a helyzet az, hogy a lakáshiány tényleg borzasztó mértékű. Ennek oka igen sokféle. Leggyakoribb ok az, hogy — különösen a Buvártó környékén — a lakások elviselhetetlenül nedvesekké lettek a magas talajviztől. Akárhány helyeken pallókon kell járni a víz miatt benn a lakásokban. Sok házigazda azért mond föl emeleti lakójának, mert a talajviz növekedése következtében az ő lakása teljesen használhatatlanná vált.

— Állandóan előfordul az is, hogy a tanyai gazdák meggazdagodva beönnnek a városba lakni. Különösen ha van itt házuk. Igyekeznek fölmondani, illetve — miután a rendelet ezt nem engedi meg — kivékszálni a lakót, hogy ők maguk foglalják el a helyét. De ezekben az esetekben mindig teljes szigorúval érvényesítjük a rendeletet. Sok beköltözés történt még azért is, mert a Fehértó környékén levő házak közül rengeteg összedőlt. A tanyákon még békében sincs üres lakás, hát bejöttek a városba ezeknek az összedőlt házaknak lakói is.

— Ismételem, minden ügyet szigorúan megvizsgálunk és mindig a legnagyobb méltányosság alapján járunk el minden ügyben, az összes körülmények mérlegelésével.

A császár kinevezte az új kancellárt.

MÜNCHEN, november 2. A Correspondenz Hoffmann közli Haertling grófnak és a bajor királynak táviratváltását. Gróf Haertling bejelent, hogy elvállalja a birodalmi kancellári állást, a király pedig válaszában elfogadja Haertling bajor miniszterelnöki állásáról való lemondását.

BERLIN, november 2. Vilmos császár Michaelist felmentette saját kérelmére a birodalmi kancellári állástól és egyidejűleg a Vörös sasrend nagykeresztjének a láncát adományozta neki. Utódjává gróf Haertling bajor miniszterelnököt nevezte ki a császár.

Berlin, november 2. Vilmos császár gróf Hertlinget birodalmi kancellárrá és porosz miniszterelnökké nevezte ki. A Vorwärts szerint a kabinet a következőkép alakul meg:

Kancellár s miniszterelnök: gróf Hertling.

Helyettes kancellár: Payer (haladópartí).

Helyettes miniszterelnök: Friedberg (nemzeti liberális).

Porosz kereskedelem miniszter: valószínűleg Pöve, vagy egy másik haladópartí.

Szociáldemokrata tagja a kormánynak a nevezett lap értesülése szerint nem lesz.

Berlin, november 2. Hosszu ideig tartott Hertling tegnapi kihallgatása Potsdamban, mert a császár minden egyes kérdést alaposan megvitattott vele. Időközben Vilmos császár táviratilag felkérte Lajos bajor királyt, hogy mentse fel a bajor állami szolgálat alól a miniszterelnököt, hogy így kinevezhesse kancellárrá és porosz miniszterelnökké.

Gróf Hertling még a bajor király válaszában megérkezése előtt visszatért Berlinbe. Azalatt megíótt Lajos bajor király távirata, amelyben tudatta a császárral, hogy fölmentette állásától gróf Hertlinget és ezzel az utolsó akadály is elhárult a kinevezés elől.

Arz kitüntetése.

Sajóhadiszállás november 2. A király a vezérkar főnökének különös dicsérő elismerését fejezte ki. A kitüntetést személyesen nyújtotta át.

LEGUJABB.

BERN: A berni konferencia megtartását november 12-ike helyett 19-ikére tűzték ki.

LUGANO: Római távirat szerint az olasz király már nem mer kikocsikázni, mert az utóbbi időben a nép fenyegető csendben és hidegséggel fogadta. A parlament palotája a felriasztott méhkashoz hasonlít, a pártok egymást vádolják a történetekért.

ZÜRICH: A lombardiai és veneziai vasutvonalakon rettenetes zavarok uralkodnak. A katonákat és a menekülőket vivő vonatok egymást akadályozzák és a pályaudvarok telve vannak veszteglő vonatokkal. Egész Friaul stratégiai pontjait a legnagyobb gyorsasággal őrítik ki, de a lakosság legtöbb helyen nem hajlandó elvégezni az orosz mintára elrendelt pusztításokat.

GENF: A Journal jelentí Rómából: Az ellenség száguldo iramban folytatja offenzíváját a Tagliamento alsó és felső folyásánál. Az olasz hadsereg a folyó nyugati partjára vonult és valószínűleg ott fog ellenállásra szervezkedni. Ilyenformán alighanem Linezna és Piave között fekvő területen kerül majd döntő csatára a sor.

BÉCS: A Neues Wiener Journal haditudósítója jelentí: Krobotin hadserege elérte a Tagliamento felső folyását, ami óriási teljesítmény, ha a karinthiai Alpesek meredek hegyeit és a folyton tartó harcokat tekintetbe vesszük.

LUGANO: A Stefani-ügynökség jelentí: A király és Orlando miniszterelnök tegnap a frontra utaztak.

NEWYORK (Reuter-jelentés): Kereszki az Associated Press munkatársának ki-jelentette, hogy miután Oroszország kimerült, érkezett az ideje, hogy a szövetségeseiktől a háboru további terheinek viselését követelje.

ROTTERDAM: Londoni tőzsdehírek szerint Cadorna felajánlotta lemondását. — Cadornát valószínűleg haditörvényszék elé állítják, hogy ott igazolhassa magát.

BERLIN: A Wolff-ügynökség jelentí november 2-án este: Flandriában az Yser mellett élénk tűztevékenység. A mult éjjel észrevétlenül és az ellenségtől nem zavarva elhelyeztük vonalunkat a Chemin des Dames hegyi frontjáról.

November elsőre virradóra repülőink sikerrel támadták meg Londont és az angol parti helyeket. — Keleten semmi esemény.

Olaszországból eddig nincs jelenteni való.

Amerika csak egy év múlva tudja segíteni az antantot.

Berlin, november 2. A Vossische Zeitung jelentí: A francia front néhány nyugodt szakaszára amerikai katonákat rendeltek ki. Nem lehetetlen, hogy a legközelebbi időben még néhány amerikai csapat érkezik a francia frontra. Az amerikai hadügyminiszterium azonban az antantnak arra a közlésére, hogy az amerikai csapatok minél nagyobb mértékű beavatkozása immár szükségessé lett az eurpai harctéren, azt válaszolta, hogy az antantnak legalább 1919. kezdetéig kell várnia, míg Amerika teljes erejével megjelenhet Európában, mert ennyi időre szükség van az előkészületek elvégzésére.